

ning af stemmer, undgås. Det påhviler valgstyrene at sikre, at disse retningslinier overholdes ved afviklingen af afstemningen og stemmeoptællingen på valgdagen.

Da valgbestyrelsen forestår fintællingen, er det valgbestyrelsens ansvar at fastsætte retningslinier herfor og påse, at disse overholdes.

De vejledninger om valglovgivningens regler, som Indenrigs- og Sundhedsministeriet udsender om kommunalvalg, folketingsvalg og valg til Europa-Parlamentet, har hidtil ikke indeholdt særlige anvisninger om den praktiske tilrettelæggelse af stemmeoptællingen. Vejledningerne henviser imidlertid til, at der tidligere var mere detaljerede regler i lovgivningen om den praktiske tilrettelæggelse af stemmeoptællingen, men at de fornødne regler nu i stedet forudsættes fastsat af kommunalbestyrelsen. Der henvises dermed i vejledningerne indirekte til de tidligere lovfæstede regler.

Der er således ikke i valglovgivningen en detaljeret regulering af procedurerne omkring stemmeoptælling på valgaftenen og fintælling. Valglovgivningen er i denne henseende baseret på den forudsætning, at den ansvarlige myndighed for stemmeoptællingen træffer de fornødne foranstaltninger til at sikre, at stemmeoptællingen foregår fuldt betryggende, herunder med fornøden gensidig kontrol.

2.1.4. Konkret eksempel på forvanskning af stemmesedler ved kommunalvalget i 2001

Det forekommer uhyre sjældent, at der i forbindelse med stemmeoptælling konstateres uregelmæssigheder i form af forvanskning af stemmesedler.

Ved kommunalvalget i 2001 forelå imidlertid et tilfælde af forvanskning af stemmesedler på et afstemningssted i en kommune, hvor der efter kommunens faste praksis på de enkelte afstemningssteder foretages en første fintælling på valgaftenen. Ved denne første fintælling opgøres de stemmer, der er afgivet for en kandidatliste, på antal personlige stemmer for hver enkelt kandidat og listestemmer.

Valgbestyrelsen blev i forbindelse med den endelige fintælling gjort opmærksom på, at der på det pågældende afstemningssted var usædvanlig mange stemmesedler, i alt 70, afgivet for en bestemt kandidatliste, som både var krydsafmærket med blyant ud for kandidatlistens betegnelse og krydsafmærket med et andet skriveredskab ud for navnet på en bestemt kandidat på den pågældende kandidatliste. Dette andet skriveredskab var det samme på alle de pågældende stemmesedler.

Hvis en stemmeseddel er afmærket med kryds såvel ud for kandidatlistens betegnelse som ud for navnet på en bestemt kandidat, anses stemmesedlen som afgivet for kandidaten (personlig stemme), jf. den kommunale valglovs § 78, stk. 4, 1. pkt. Valgbestyrelsens undersøgelse af sagen førte til, at de pågældende stemmer alene blev talt med som listestemmer.

I det konkrete tilfælde var de optalte stemmesedler til kommunalbestyrelsesvalget for den pågældende kandidatliste blevet overdraget til to valgstyre/tilforordnede, der begge var kandidater for den pågældende kandidatliste, til foretagelse af en første fintælling på valgaftenen. Det var navnet på den ene af disse kandidater, der var krydsafmærket med andet skriveredskab end blyant på de pågældende 70 stemmesedler.

Efter straffelovens § 116 er det bl.a. strafbart at forvanske et valgs udfald. Der blev i sagen indledt politimæssig efterforskning af den pågældende kandidat. Den politimæssige efterforskning af sagen førte efter det oplyste til, at der på grund af manglende bevis ikke blev rejst tiltale mod den pågældende kandidat.

2.1.5. Overvejelser og forslag vedrørende regulering af kandidaters varetagelse af hverv i forbindelse med valg

Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at det er hensigtsmæssigt, at kandidater kan varetage hverv som medlem af eller stedfortræder til valgbestyrelsen ved kommunale valg samt som valgstyre og tilforordnet vælger ved folketingsvalg, kommunale valg og valg til Europa-Parlamentet. Der er en langvarig tradition for, at valgbestyrelsen ved kommunale valg udelukkende består af medlemmer af den afgående kommunalbestyrelse og dermed i vidt omfang af kandidater til valget. Der er desuden langvarig tradition for, at kandidater udpeges til valgstyre og tilforordnede vælgere, ikke mindst ved kommunale valg. Hertil kommer, at der som følge af substitutionsproblemer vil kunne opstå vanskeligheder ved at afvikle navnlig de kommunale valg, såfremt de opstillede kandidater afskæres fra at varetage de nævnte hverv.

Ovennævnte beskrivelse af kandidaters adgang til at varetage de nævnte hverv er i overensstemmelse med den regulering heraf, der blev gennemført ved ændringen af folketingsvalgloven i 1980 og den ny folketingsvalglov i 1987, jf. *afsnit 2.1.1.* Lovgivningsmagten tog herved stilling til, i hvilket omfang de almindelige retsgrundsætninger om inhabilitet, der nu er lovfæstet i forvaltningslovens § 3, finder anvendelse ved udpegning af folketingskandidater til hvervene som medlem af eller stedfortræder til valgbestyrelsen, valgstyre eller tilforordnet vælger.